

**VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS DALIES, PAPILDOMOS
DALYVIO LĖŠOMIS MOKAMOS PENSIJŲ ĮMOKOS IR PAPILDOMOS IŠ
VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ UŽ DALYVĮ MOKAMOS ĮMOKOS KAUPIMO
PENSIJŲ FONDO LUMINOR PENSIJA 4
2018 M. METINĖS ATASKAITOS IR NEPRIKLAUSOMO
AUDITORIAUS IŠVADA**

TURINYS

I. BENDROJI INFORMACIJA	8
II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ	8
III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO	8
IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ	8
V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRĄŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI	9
VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS	9
GRYNŲJŲ AKTYVŲ ATASKAITA	10
GRYNŲJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA	11
AIŠKINAMASIS RAŠTAS	12
VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS	28
VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI	28
IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ	28
X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS	28
XI. KITA INFORMACIJA	29
XII. ATSAKINGI ASMENYS	29
XII. ATSAKINGI ASMENYS (TĘSINYS)	30

Nepriklausomo auditoriaus išvada

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies, papildomos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos ir papildomos iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokamos įmokos kaupimo pensijų fondo „Luminor pensija 4“ dalyviams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos, pateiktos 8 – 27 puslapiuose, parodo tikrą ir teisingą UAB „Luminor investicijų valdymas“ valdomo valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies, papildomos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos ir papildomos iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokamos įmokos kaupimo pensijų fondo „Luminor pensija 4“ (toliau – Fondas) 2018 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ir tuomet pasibaigusių metų jo grynujų aktyvų pokyčių vaizdą pagal Lietuvos Respublikoje buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus bei Verslo apskaitos standartus.

Mūsų nuomonė atitinka papildomą ataskaitą UAB „Luminor investicijų valdymas“ Stebėtojų tarybai.

Mūsų audito apimtis

Fondo finansines ataskaitas sudaro:

- 2018 m. gruodžio 31 d. grynujų aktyvų ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų grynujų aktyvų pokyčių ataskaita;
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingus apskaitos principus.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Fondo vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugos, kurias suteikėme Fondui, atitinka Lietuvos Respublikoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat pareiškiame, kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 537/2014 išimtis, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme.

Laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. ne audito paslaugų Fondui nesuteikėme. Atlyginimą už audito paslaugas moka UAB „Luminor investicijų valdymas“.

UAB „PricewaterhouseCoopers“, J. Jasinskio g. 16B, LT-03163 Vilnius, Lietuva
Tel. +370 (5) 239 2300, faks. +370 (5) 239 2301, el. p. vilnius@lt.pwc.com, www.pwc.com/lt

Mūsų audito metodika

Apžvalga

Reikšmingumo lygis	Bendras reikšmingumo lygis: 50 tūkst. Eur.

Pagrindiniai audito dalykai	Investicijų vertinimas ir egzistavimas

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo finansinėse ataskaitose rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir visų kitų mūsų auditų metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą Fondo reikšmingumo lygį finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris pateiktas lentelėje toliau. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis	50 tūkst. Eur.
„Luminor pensija 4“ Fondui	

Kaip mes jį nustatėme	Bendras reikšmingumo lygis sudaro 1 % Fondo grynujų aktyvų.

Taikyto reikšmingumo lygio išaiškinimas	Kaip pagrindinį kriterijų reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome grynuosius aktyvus, nes, mūsų nuomone, tai yra bendrai priimtas kriterijus, kuriuo remiantis įvertinami fondų veiklos rezultatai. Pasirinkome 1 %, kuris yra priimtinoose kiekybinio reikšmingumo lygio ribose.

Sutarėme su UAB „Luminor investicijų valdymas“ vadovybe, kad informuosime juos apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 3 tūkst. Eur sumą, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šios sumos, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie mūsų profesiniu sprendimu buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiame jokios atskiros savo nuomonės.

Pagrindinis audito dalykas

Investicijų vertinimas ir jų egzistavimas

(žr. apskaitos principų „Investicijų įvertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas“ bei „Grynųjų aktyvų vertės (GAV) skaičiavimo metodika“ dalis ir 3 pastabą)

Investicijos yra didžiausias turto straipsnis grynųjų aktyvų ataskaitoje (perleidžiamųjų vertybinių popierių balansinė vertė sudaro 4 480 tūkst. Eur).

Investicijos apskaitomos tikrąja verte, kuri nustatoma remiantis aktyvioje rinkoje stebimomis kainomis. Jeigu rinkos kainos aktyviosiose rinkose nėra, vertė nustatoma remiantis panašaus turto vertėmis arba remiantis kitais aktyviosios rinkos duomenimis. Jei tikrosios vertės negalima patikimai nustatyti remiantis pirmiau minėtais metodais, tikroji vertė nustatoma atsižvelgiant į kitus ekonominius duomenis ar informaciją.

Audito metu skyrėme ypatingą dėmesį vertybinių popierių vertinimui ir egzistavimui, nes tai reikšmingiausias turto straipsnis.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Su vadovybe aptarėme procesus ir kontrolės procedūras, susijusius su investicijų vertinimu, pardavimu ir pirkimu bei patikrinome pasirinktų kontrolės procedūrų veiksmingumą.

Siekdami surinkti įrodymų apie visų vertybinių popierių egzistavimą, mes gavome patvirtinimo laišką iš banko, kuris veikia kaip depozitoriumo bankas, ir sutikrinome laiške nurodytų vertybinių popierių kiekius ir vertes su Fondo apskaitytais duomenimis.

Siekdami surinkti įrodymų apie investicijų tikrąją vertę finansinių metų pabaigoje, sutikrinome atrankos būdu pasirinktų skolos vertybinių popierių ir investicijų į kolektyvinio investavimo subjektus vertę su viešai skelbiamomis rinkos kainomis arba su kita turima išorės informacija. Visų investicijų tikrąsias vertes taip pat patvirtino bankas, kuris veikia kaip depozitoriumo bankas.

Mūsų atliktas darbas suteikė mums pakankamų audito įrodymų, kad galėtume padaryti išvadą, jog Fondo investicijos yra tinkamai apskaitytos.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

UAB „Luminor investicijų valdymas“ vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikoje buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus bei Verslo apskaitos standartus, bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškraipymų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Fondo gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Fondą ar nutraukti jo veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Fondo finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškraipymą, jei toks yra. Iškraipymai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;
- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Fondo vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Fondo gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Fondas negalės toliau tęsti savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas

neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Paskyrimas

Fondo auditoriais pirmą kartą buvome paskirti 2018 m. birželio 27 d. UAB „Luminor investicijų valdymas“ akcininko sprendimu. Tai mūsų pirmieji užduoties vykdymo metai.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, atestuota auditorė yra Rasa Selevičienė.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "RS", representing Rasa Selevičienė.

Rasa Selevičienė
Audito skyriaus direktorė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000504

Vilnius, Lietuvos Respublika
2019 m. balandžio 24 d.

I. Bendroji informacija

1. Duomenys apie Pensijų fondą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita

Ataskaita parengta už laikotarpį nuo 2018 m. birželio 6 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d.

3. Duomenys apie valdymo įmonę

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

4. Duomenys apie depozitoriumą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Grynųjų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

Aiškinamojo rašto 1 pastaba.

6. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

Aiškinamojo rašto 2 pastaba.

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

7. Atskaitymai iš pensijų turto

Aiškinamojo rašto 6 pastaba.

8. Mokėjimai tarpininkams

Aiškinamojo rašto 7 pastaba.

9. Informacija apie visus susitarimus dėl mokėjimų pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius (jų teikėjas, vertė, suteiktų prekių ir (ar) paslaugų pobūdis ir kt.)

Nebuvo

10. Konkretus pavyzdys, iliustruojantis atskaitymų įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai. Pavyzdyje pateikti skaičiavimai, kiek būtų atskaityta (eurais) nuo pensijų fondo dalyvio įmokų esant dabartiniam atskaitymų dydžiui ir kokią sumą jis atgautų po 1, 3, 5, 10 metų, jei būtų investuota 2 896 Eur, o metinė investicijų grąža – 5 proc.

	Po 1 metų	Po 3 metų	Po 5 metų	Po 10 metų
Sumokėta atskaitymų, Eur*	29	90	157	348
Sukaupta suma, jei nebūtų atskaitymų	3 041	3 353	3 696	4 718
Sukaupta suma, esant dabartiniam atskaitymų dydžiui	3 012	3 258	3 524	4 287

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis

Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

12. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Aiškinamojo rašto 4 pastaba.

13. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai

Nebuvo

14. 11 punkte nurodytų išvestinių finansinių priemonių rūšis, su jomis susijusi rizika, kiekybinės ribos ir metodais, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika

Nebuvo

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ (TĘSINYS)

15. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančių įsipareigojimų bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Nebuvo
16. Analizė, kaip turimas investicinių priemonių portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją
Aiškinamojo rašto 3 pastaba.
17. Veiksniai, per ataskaitinį laikotarpį turėjusieji didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams
Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

18. Pensijų fondo lyginamasis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas
Aiškinamojo rašto 8 pastaba.
19. To paties laikotarpio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų gražos ir lyginamojo indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per paskutinius dešimt fondo veiklos metų, išdėstyti palyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei dešimt metų, pateikti to laikotarpio, kurį portfelis buvo valdomas, metinę investicijų gražą. Prie palyginamosios lentelės pridėti joje pateiktų apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagramą ir rodiklių paaiškinimus
Aiškinamojo rašto 8 pastaba.
20. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų gražos prognozės, nurodyti prognozuotą dydį, palyginti neatitikimus su faktine graža ir pateikti galimas neatitikimų priežastis
-
21. Vidutinė investicijų graža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis (jei jis pasirinktas) per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų (vidutinė grynoji investicijų graža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis apskaičiuojami kaip geometrinis, atitinkamai, metinių grynosios investicijų gražos, metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis). Kiekvienam fondo tipui pildoma lentelė:
Aiškinamojo rašto 8 pastaba.
22. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką
-

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS

23. Pensijų fondo finansinės ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais sudaro:
- 23.1. grynujų aktyvų ataskaita
  - 23.2. grynujų aktyvų pokyčių ataskaita
  - 23.3. aiškinamasis raštas

Luminor investicijų valdymas UAB

Įmonės kodas 226299280, Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva

Pensijų fondas „Luminor pensija 4“

GRYŲŲ AKTYVŲ ATASKAITA

2018 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	TURTAS		5 021 413	561 427
I.	PINIGAI	3, 4	541 337	47 188
II.	TERMINUOTIEJI INDĖLIAI		-	-
III.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		-	-
III.1.	Valstybės išdo vekseliai		-	-
III.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
IV.	PERLEIDŽIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI	3, 4, 5	4 480 077	514 239
IV.1.	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai		20 001	-
IV.1.1.	Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		20 001	-
IV.1.2.	Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.3.	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos		4 460 075	514 239
	SUMOKĖTI AVANSAI		-	-
V.	GAUTINOS SUMOS		-	-
V.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	-
V.2.	Kitos gautinos sumos		-	-
VI.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
VI.1.	Investicinis turtas		-	-
VI.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
VI.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ĮSIPAREIGOJIMAI		4 079	405
1.	Mokėtinos sumos		4 079	405
1.1.	Už finansinį ir investicinį turtą mokėtinos sumos		-	-
1.2.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokėtinos sumos		4 079	405
1.3.	Kitos mokėtinos sumos		-	-
2.	Sukauptos sąnaudos		-	-
3.	Finansinės skolos kredito įstaigoms		-	-
4.	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
5.	Kiti įsipareigojimai		-	-
C.	GRYŲNIEJI AKTYVAI	1	5 017 334	561 022

12-27 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Šarūnas Ruzgys

2019 m. balandžio 24 d.

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

2019 m. balandžio 24 d.

Luminor investicijų valdymas UAB

Įmonės kodas 226299280, Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva

Pensijų fondas Luminor pensija 4

GRYNŲJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA

2018 m.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE	1	561 022	-
II.	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS		-	-
II.1.	Dalyvių įmokos į fondą	2, 9	584 717	40 858
II.2.	Iš kitų fondų gautos sumos	2, 9	4 323 732	513 263
II.3.	Garantinės įmokos		-	-
II.4.	Investicinės pajamos:		-	-
II.4.1.	Palūkanų pajamos		-	-
II.4.2.	Dividendai		-	-
II.4.3.	Nuomos pajamos		-	-
II.5.	Pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	5	13 469	29 263
II.6.	Pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		-	31
II.7.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelnas		-	-
II.8.	Kitas grynųjų aktyvų vertės padidėjimas		352	26
	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ PADIDĖJO IŠ VISO:		4 922 271	583 441
III.	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖS SUMAŽĖJIMAS		-	-
III.1.	Išmokos fondo dalyviams	2, 9	4 790	-
III.2.	Išmokos kitiems fondams	2, 9	81 253	13 517
III.3.	Nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	5	360 503	7 300
III.4.	Nuostoliai dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		228	-
III.5.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostoliai		-	-
III.6.	Valdymo sąnaudos:		20 298	1 864
III.6.1.	Atlyginimas valdymo įmonei	6	19 185	1 602
III.6.2.	Atlyginimas depozitoriumui		-	-
III.6.3.	Atlyginimas tarpininkams		1 112	262
III.6.4.	Audito sąnaudos		-	-
III.6.5.	Palūkanų sąnaudos		-	-
III.6.6.	Kitos sąnaudos		1	-
III.7.	Kitas grynųjų aktyvų vertės sumažėjimas		-	-
III.8.	Sąnaudų kompensavimas (-)		(1 113)	(262)
	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ SUMAŽĖJO IŠ VISO		465 959	22 419
	Grynųjų aktyvų vertės pokytis		4 456 312	561 022
III.9.	Pelno paskirstymas		-	-
IV.	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	1	5 017 334	561 022

12-27 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

Generalinis direktorius _____ Šarūnas Ruzgys

Vyriausioji finansininkė _____ Dalia Markūnienė

2019 m. balandžio 24 d.

2019 m. balandžio 24 d.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendroji dalis

Pagrindiniai duomenys apie Pensijų fondą

Pensijų fondo pavadinimas:	Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas Luminor pensija 4	
Pensijų fondo įsteigimo data:	2017 m. birželio 6 d.	
Valdymo įmonė:	Pavadinimas:	Luminor investicijų valdymas UAB
	Buveinės adresas:	Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva
	Įmonės kodas:	226299280
	Tel.:	(8-5) 2393 444
	Fax:	(8-5) 2393 473
	Elektroninio pašto adresas:	investicija@luminor.lt
	Pensijų fondo valdytojas:	Luminor investicijų valdymas UAB
Depozitoriumas:	Depozitoriumo pavadinimas:	Luminor Bank AB
	Buveinės adresas:	Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva
	Įmonės kodas:	112029270
	Tel.:	(8-5) 2393 444
	Faks.:	(8-5) 2393 783
Audito įmonė:	PricewaterhouseCoopers UAB	
	Įmonės kodas 111473315	
	J. Jasinskio g. 16 B, Vilnius, Lietuva	
Ataskaitinis laikotarpis:	nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d.	

Apskaitos politika

Luminor investicijų valdymas UAB (toliau – Bendrovė arba Valdymo įmonė), tvarkydama pensijų fondo buhalterinę apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujasi verslo apskaitos standartais (VAS), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, 39 verslo apskaitos standartu, „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos ir kiti teisės aktai“.

Finansinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis veiklos tęstinumo principu ir prielaida, kad Fondas artimiausioje ateityje galės tęsti savo veiklą.

Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, Bendrovė vadovaujasi bendroju apskaitos principu – įmonės principu. Tai reiškia, kad kiekvienas finansines ataskaitas sudarantis pensijų ir investicinis fondas laikomas atskiru apskaitos vienetu ir kad į finansines ataskaitas įtraukiama tik to fondo turtas, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai. Todėl apskaitoje vieno fondo ūkinės operacijos registruojamos atskirai nuo kito fondo operacijų. Pensijų ir investiciniams fondams teikiamos atskiros finansinės ataskaitos.

Pensijų ir investicinių fondų metinės finansinės ataskaitos tikrinamos nepriklausomo auditoriaus.

Pensijų ir investicinių fondų metinės ir pusmetinės finansinės ataskaitos viešai skelbiamos teisės aktų nustatyta tvarka.

Finansinės ataskaitos sudaromos naudojant Lietuvos Respublikos piniginių vienetą eurą.

Fondo finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Šiose finansinėse ataskaitose pateikiami suminiai skaičiai dėl apvalinimo gali nesutapti su juos sudarančių skaičių suma.

Pagrindiniai fondo investavimo principai

Pagrindinis Pensijų fondo investicinės politikos principas yra ilgalaikis pensijų fondo dalyviams priklausančio turto augimas. Pensijų fondo turtas yra investuojamas pagal Pensijų fondo taisykles bei pagal galiojančius įstatymus ir teisės aktus, siekiant maksimalios naudos Pensijų fondo dalyviams. Tikintis ilgalaikio pelningumo, iki 100 proc. visų Pensijų fondo grynujų aktyvų gali būti investuota į perleidžiamuosius nuosavybės vertybinius popierius ar į kolektyvinio investavimo subjektų (investicinių fondų), investuojančių į perleidžiamuosius nuosavybės vertybinius popierius, išleistus vertybinius popierius.

Pensijų fondo vieneto pokytis yra lyginamas su lyginamuoju indeksu, kuris pasirenkamas vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir tvirtinamas Bendrovės valdyboje.

Pagrindiniai fondo investavimo principai (tęsinys)

Pensijų fondo dalyviai su lyginamojo indekso sudarymo tvarka gali susipažinti darbo dienomis nuo 8 val. 30 min. iki 15 val. Bendrovės buveinėje Konstitucijos pr. 21A, Vilniuje, bei Luminor Bank AB klientų aptarnavimo padaliniuose. Taip pat interneto svetainėje www.luminor.lt skelbiama:

- (i) lyginamųjų indeksų sudėtys;
- (ii) sudėtinį lyginamąjį indeksą sudarančių indeksų svorių pasirinkimo pagrindimas;
- (iii) linijinė diagrama, vaizduojanti perskaičiuotų vieneto verčių ir lyginamojo indekso reikšmių dinamiką nuo lyginamojo indekso skaičiavimo pradžios.

Bendrovė gali investuoti Pensijų fondo turtą į:

1. perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, kuriais prekiaujama rinkose, kurios pagal Vertybinių popierių rinkos įstatymą laikomos reguliuojamomis ir veikiančiomis Europos Sąjungos valstybėje narėje.
2. perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, kuriais prekiaujama pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, esančiose šalyse, kurios priklauso Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai¹.
3. pinigų rinkos priemonės, kurios nėra įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, tuo atveju jeigu tų priemonių emitentas ir emisija yra reguliuojami siekiant apsaugoti investuotojus ir jų santaupas ir jeigu tos priemonės atitinka, LR Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nustatytus reikalavimus;
4. išleidžiamus naujus perleidžiamuosius vertybinius popierius, jeigu emisijos sąlygose yra numatytas įsipareigojimas įtraukti šiuos vertybinius popierius į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir jeigu bus įtraukta į prekybą ne vėliau kaip per 1 metus nuo išleidimo.
5. investicinius vienetus ir akcijas kolektyvinio investavimo subjektų, kurie tenkina įstatymų (LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo, LR Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo) nustatytus reikalavimus.
6. ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui padėtus indėlius, kuriuos galima atsiimti pareikalavus, esančius kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra Lietuvos Respublikoje, Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažiau griežta kaip Europos Sąjungoje.
7. išvestines finansines priemones, nurodytas Taisyklių 1 priedo II dalyje, skirtas Pensijų fondo rizikai valdyti.
8. rizikos kapitalo rinkas, jeigu subjektas, įskaitant kolektyvinio investavimo subjektus, per kurį investuojama, atitinka šias sąlygas:
  - 8.1. vykdoma subjekto ir (ar) jo valdytojo priežiūra arba yra įtvirtinti kiti priežiūros institucijai priimtini adekvačią subjekto kontrolę užtikrinantys instrumentai;
  - 8.2. nuostoliai, kuriuos Pensijų fondas gali patirti turėdamas subjekto finansines priemones, yra ne didesni negu už juos sumokėta pinigų suma;
  - 8.3. jeigu subjektas yra priežiūrimas priežiūros institucijos, priežiūros institucija dvišalio susitarimo pagrindu bendradarbiauja su atitinkama užsienio valstybės priežiūros institucija, kai ši valstybė nėra valstybė narė arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narė.
9. į kitus finansinius instrumentus aprašytus LR Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme.

Pensijų fondo investicijų portfelio diversifikavimas yra vykdomas pagal LR Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą ir Pensijų fondo taisykles. Papildomai investuojamam Pensijų fondo turtui keliami šie reikalavimai:

1. Iki 100 procentų nuo gryųjų Pensijų fondo aktyvų vertės galima investuoti į perleidžiamuosius nuosavybės vertybinius popierius ar į kolektyvinio investavimo subjektų, investuojančių į perleidžiamuosius nuosavybės vertybinius popierius, kurie atitinka Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, išleistus vertybinius popierius ar investicinius vienetus.
2. Į vieno emitento perleidžiamuosius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones gali būti investuota ne daugiau kaip 5 procentai Pensijų turtą sudarančių gryųjų aktyvų, išskyrus 3 ir 9 ir dalyse numatytus atvejus.
3. Į vieno emitento perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones gali būti investuota daugiau kaip 5 procentai, bet ne daugiau kaip 10 procentų gryųjų aktyvų, su sąlyga, kad tokių investicijų bendra suma nebus didesnė kaip 40 procentų gryųjų aktyvų (šis apribojimas indėliams netaikomas).
4. Į įmonių, priklausančių grupei, kuri turi sudaryti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, finansines priemones ir indėlius gali būti investuota ne daugiau kaip 20 procentų gryųjų aktyvų.

¹ Australijos (Australijos VP birža); Čilės (Santjago VP birža); Japonijos (Tokijo VP birža, Osakos VP birža); Jungtinių Amerikos Valstijų (Amerikos akcijų birža (Amex), Čikagos pasirinkimo sandorių birža (Chicago Board of Options Exchange, CBOE), Čikagos prekių birža (Chicago Mercantile Exchange, CME), Niujorko akcijų birža (NYSE), National Association of Securities Dealers, Inc. (NASDAQ), Chicago Board of Trade, JAV Vyriausybės vertybinių popierių rinka, organizuota pirminių dilerių ir reguliuojama Niujorko Federalinių rezervų banko; Kanados (Toronto VP birža); Korėjos (Seulo VP birža); Norvegijos (Oslo VP birža); Šveicarijos (Šveicarijos VP birža, Ciuricho VP birža, Ženevos VP birža, Bazelio VP birža); Islandijos (Islandijos VP birža); Izraelio (Tel Avivo VP birža); Meksikos (Meksiko VP birža); Naujosios Zelandijos (Naujosios Zelandijos VP birža); Turkijos, (Stambulo VP birža).

Pagrindiniai fondo investavimo principai (tęsinys)

5. Investicijos į indėlius vienoje kredito įstaigoje negali sudaryti daugiau kaip 20 procentų Pensijų fondo turto sudarančių grynųjų aktyvų.
6. Bendra investicijų į vieno asmens išleistas perleidžiamuosius vertybinius popierius, pinigų rinkos priemonės ar indėlius suma negali būti didesnė kaip 20 procentų Pensijų fondo turto sudarančių grynųjų aktyvų.
7. Investicijos į valstybės, kurios kredito reitingas ne mažesnis negu Lietuvos Respublikos, išleistus arba garantuotus perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemonės negali būti didesnės kaip 35 procentai Pensijų turto sudarančių grynųjų aktyvų. Gavus atskirą priežiūros institucijos leidimą į šioje dalyje numatytus vieno emitento perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones galima investuoti iki 100 procentų Pensijų turto sudarančių grynųjų aktyvų. Tokiu atveju, kai vieno emitento perleidžiamieji vertybiniai popieriai ar pinigų rinkos priemonės sudaro daugiau nei 35 procentus Pensijų turto sudarančių grynųjų aktyvų, turi būti investuota ne mažiau kaip į 6 tokio emitento išleistas perleidžiamųjų vertybinių popierių emisijas, o į vienos emisijos perleidžiamuosius vertybinius popierius investuota ne daugiau kaip 30 procentų grynųjų aktyvų, bei dalyvių interesai turi būti pakankamai apsaugoti.
8. Investicijos į obligacijas, išleistas tokios Europos Sąjungos valstybėje registruotą buveinę turinčios kredito įstaigos, kuri, siekiant apsaugoti obligacijų savininkų interesus, yra tos valstybės specialiai prižiūrima pagal teisės aktus, o iš obligacijų leidimo gauta suma visam obligacijų galiojimo laikui investuojama į tokį turtą, kurio pakaktų patenkinti obligacijų savininkų reikalavimus, ir iš kurio – emitento nemokumo atveju – obligacijų savininkų reikalavimai išmokėti pagrindinę sumą ir palūkanas būtų patenkinti pirmumo teise, negali būti didesnės kaip 25 procentai grynųjų aktyvų. Kai į tokias vieno emitento obligacijas investuojama daugiau kaip 5 procentai grynųjų aktyvų, bet ne daugiau kaip 25 procentai grynųjų aktyvų, bendra tokių investicijų suma negali būti didesnė kaip 80 procentų grynųjų aktyvų.
9. Investicijos į valstybės, kurios kredito reitingas ne mažesnis negu Lietuvos Respublikos, išleistus arba garantuotus perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemonės negali būti didesnės kaip 35 procentai pensijų turto sudarančių grynųjų aktyvų. Gavus atskirą priežiūros institucijos leidimą į šioje dalyje numatytus vieno emitento perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones galima investuoti iki 100 procentų pensijų turto sudarančių grynųjų aktyvų. Tokiu atveju, kai vieno emitento perleidžiamieji vertybiniai popieriai ar pinigų rinkos priemonės sudaro daugiau nei 35 procentus pensijų turto sudarančių grynųjų aktyvų, turi būti investuota ne mažiau kaip į 6 tokio emitento išleistas perleidžiamųjų vertybinių popierių emisijas, o į vienos emisijos perleidžiamuosius vertybinius popierius investuota ne daugiau kaip 30 procentų grynųjų aktyvų, bei dalyvių interesai turi būti pakankamai apsaugoti.
10. Bendra investicijų į bendrovių, kurioms nėra suteiktas kredito reitingas, arba į bendrovių su žemesniu negu investiciniu reitingu obligacijas ar kitų formų ne nuosavybės vertybinius popierius vertė negali viršyti 20 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų.
11. ir 9 dalyje numatyti vertybiniai popieriai ir pinigų rinkos priemonės nėra įskaitomi skaičiuojant investicijas, kurioms pagal 5 dalį taikoma maksimali leistina 40 procentų riba. 1–10 dalyse numatytos ribos negali būti sudedamos, todėl investicijų į vieno asmens išleistus vertybinius popierius, pinigų rinkos priemones, indėlius suma, negavus atskiro priežiūros institucijos leidimo, kaip, kad aprašyta 9 dalyje, negali būti didesnė kaip 35 procentai Pensijų fondo turto sudarančių grynųjų aktyvų.
12. Iki 20 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų gali būti investuojama į Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų neatitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus ar akcijas, jeigu tokie kolektyvinio investavimo subjektai atitinka teisės aktų (LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo ir LR Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo) nustatytas sąlygas. Į kiekvieną šiame Taisyklių punkte nurodytas sąlygas atitinkantį kolektyvinio investavimo subjektą gali būti investuota ne daugiau kaip 5 procentai Pensijų fondo grynųjų aktyvų.
13. Rizikos kapitalo rinkose, gali būti investuota ne daugiau kaip 30 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų. Subjektai, per kuriuos Pensijų turtas investuojamas į rizikos kapitalo rinkas ir kurie nėra laikomi kolektyvinio investavimo subjektais, laikytini emitentais finansinių priemonių portfelio diversifikavimui taikomų reikalavimų prasme.
14. Iš viso rizikos kapitalo rinkose taip, kaip apibrėžta šiose Taisyklėse, ir į Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų neatitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus ar akcijas, jeigu tokie kolektyvinio investavimo subjektai atitinka teisės aktų nustatytas sąlygas, gali būti investuota ne daugiau kaip 30 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų.
15. Pensijų fondo turtas į Bendrovės arba susijusių valdymo įmonių valdomų kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus ar akcijas gali būti investuojamas tik grynųjų aktyvų verte.

Finansinės rizikos valdymo metodai

Investuojant Pensių fondo turta yra susiduriama su įvairiomis finansinėmis rizikomis ir siekiant sumažinti jų poveikį Pensių fondo veiklai jos bus atitinkamai kontroliuojamos.

Kredito rizika – rizika patirti nuostolius dėl perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti kredito riziką, didžioji dalis Pensių fondo lėšų bus investuojamos į žemos rizikos (investicinio reitingo) perleidžiamuosius skolos popierius.

Akcijų kainos rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių akcijų kainų svyravimų. Akcijų kainos rizika mažinama užtikrinant taisyklėse ir įstatymuose numatytą diversifikavimo ir kitų apribojimų vykdymą.

Valiutos kurso pokyčio rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutos kurso pokyčio euro atžvilgiu, kuris sąlygoja neigiamą turto, laikomo ta užsienio valiuta, pokytį. Siekiant sumažinti valiutų kurso pokyčių riziką, dalis lėšų bus investuojama eurais.

Rinkos likvidumo rizika – rizika patirti nuostolius dėl mažo rinkos likvidumo, kuris neleidžia parduoti perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemonės norimu laiku ir už norimą kainą, arba apskritai atima galimybę parduoti turimą turtą (investiciją). Siekiant sumažinti rinkos likvidumo riziką daugiausiai bus investuojama į tuos perleidžiamuosius vertybinius popierius, kurie kotiruojami pripažintose pasaulio biržose ar rinkose arba kurių kainą reguliariai skelbia vertybinių popierių tarpininkai ar visuotinės informavimo priemonės.

Finansinės rizikos valdymo metodai (tęsinys)

Sandorio šalies rizika – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus, kurie buvo įgyti sudarant sandorį. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, Bendrovė sudarys sandorius su žemos rizikos (investicinio reitingo) kredito institucijomis, o jų nesant, su patikimais partneriais, specializuojančiais atitinkamoje srityje.

Atsiskaitymų rizika – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorį metu sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti atitinkamų lėšų ar vertybinių popierių, nors ta sandorio šalis sandoriu įgytus įsipareigojimus jau yra patenkinusi. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, prekybinėje veikloje bus naudojamos mokėjimų agento paslaugomis, arba prekybinė veikla bus vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotiniai pripažinti principai.

Akcijų kainos, valiutos kurso, kredito rizikos gali būti valdomos naudojant išvestines finansines priemones: išankstinius, ateities, apskaitos, pasirinkimo sandorius ir priemones bei jų derinius. Akcijų kainos rizika taip pat gali būti valdoma sudarant akcijų indeksų ateities sandorius, jeigu pastebima pakankama atitinkamo akcijų indekso koreliacija su Pensių fondo investicijų dalimi. 2018 m. šiomis priemonėmis naudotasi nebuvo.

Grynųjų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai

Grynųjų aktyvų padidėjimas tai:

1. Dalyvių įmokų į fondą straipsnyje parodoma į pensijų fondą gautų kaupiamųjų pensijų įmokų suma.
2. Iš kitų fondų gautų sumų straipsnyje parodoma iš kitų investicinių fondų ar pensijų fondų gautos ir gautinos dalyviui priklausančios sumos, kai dalyvis pereina į pensijų fondą iš kitų pensijų fondų.
3. Garantinių įmokų straipsnyje parodoma gautų ir gautinų garantinių įmokų suma, jeigu trečia šalis yra įsipareigojusi garantuoti tam tikrą pajamingumą.
4. Palūkanų pajamų straipsnyje parodomas finansinio turto, kai jis negali būti patikimai įvertintas tikrąja verte, palūkanos. Amortizuota savikaina įvertinto finansinio turto palūkanų pajamos apskaičiuojamos taikant apskaičiuotų palūkanų metodą.
5. Dividendų straipsnyje parodomi nuosavybės vertybinių popierių dividendai (gauti bei paskelbti).
6. Pelno dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo straipsnyje parodomas pinigų rinkos priemonių, vertybinių popierių, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės padidėjimo ir jų pardavimo sandorių pelnas, įskaitant ir tikrąją vertę įvertinto turto vertės pokytį dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.
7. Pelno dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi teigiami pasikeitimai, susidarę atsiskaitant užsienio valiuta, finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo iš naujo įvertinant užsienio valiuta gautinas ir mokėtinas sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.
8. Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelno straipsnyje parodomas teigiamas tikrosios vertės pasikeitimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turtą ir finansinį įsipareigojimą. Pasikeitimas parodomas to laikotarpio, kada atsiranda, ataskaitoje.
9. Kito grynųjų aktyvų vertės padidėjimo straipsnyje parodomas pelnas dėl finansinių įsipareigojimų vertės sumažėjimo, dėsiningųjų pajamos, kitos pajamos ir kituose šios ataskaitos straipsniuose neparodytas grynųjų aktyvų vertės padidėjimas.

Grynųjų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai

Grynųjų aktyvų sumažėjimas tai:

1. Išmokų fondo dalyviams straipsnyje parodoma per ataskaitinį laikotarpį iš pensijų fondo sąskaitos sumokėtos ar privalomos mokėti išmokos.
2. Išmokų kitiems fondams straipsnyje parodoma kitiems subjektams sumokėtos ar privalomos sumokėti pensijų fondo dalyviui priklausančios piniginių lėšos, kai dalyvis pereina į kitą pensijų fondą.
3. Nuostolių dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo straipsnyje parodomi pinigų rinkos priemonių, vertybinių popierių, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės sumažėjimo (nuvertėjimo) ir pardavimo nuostoliai, jeigu tokių yra. Taip pat įtraukiamas ir tikrąja verte įvertinto turto vertės pokytis dėl užsienio valiutos kursų pasikeitimo. Panaikinus praėjusiais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintus nuostolius dėl vertės sumažėjimo ar jų dalį, nuostolių sumažėjimas taip pat parodomas šiame straipsnyje.
4. Nuostolių dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi neigiami pasikeitimai, susidarę atsiskaitant užsienio valiuta, dėl finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo, įvertinant užsienio valiuta gautinas ir mokėtinas sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.
5. Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostolių straipsnyje parodomas neigiamas tikrosios vertės pasikeitimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turta ir finansinį įsipareigojimą. Pasikeitimas parodomas to laikotarpio, kada jis atsiranda, ataskaitoje. Kartu su finansiniu turto ir finansiniu įsipareigojimu, atsirandančiais iš išvestinės finansinės priemonės sandorių, parodomas susijusios ataskaitinio laikotarpio šių sandorių sudarymo išlaidos.
6. Valdymo sąnaudų straipsnyje parodomos pensijų fondo ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, nustatytos Pensijų fondo taisyklėse.
7. Kito grynųjų aktyvų vertės sumažėjimo straipsnyje parodomas kituose ataskaitos straipsniuose neparodytas grynųjų aktyvų vertės sumažėjimas.
8. Sąnaudų kompensavimo straipsnyje parodomos sumos, kuriomis mažinamos subjekto ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, tai yra pensijų fondo taisyklėse nenumatytos arba nustatytas ribas viršijančios išlaidos, kurias apmoka bendrovė. Kompensavimo sumos ataskaitoje parodomos su minuso ženklu.

Atskaitymų valdymo įmonei ir depozitoriumui taisyklės

Iš Pensijų fondo turto Bendrovė išskaičiuoja Pensijų turto valdymo mokestį, kurio dydis yra ne daugiau kaip 1 procentas nuo vidutinės metinės Pensijų fondo grynųjų aktyvų vertės. Valdymo mokestis priskaičiuojamas už kiekvieną kalendorinę dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Pensijų fondo turto. Valdymo mokestis už vieną dieną skaičiuojamas nustatytą valdymo mokestį padalinant iš faktinio metų kalendorinių dienų skaičiaus keturių skaičių po kablelio tikslumu.

Konkretų valdymo mokesčio dydį nustato Bendrovės valdyba. Informacija Dalyviams apie valdymo mokesčių dydį pateikiama Depozitoriumo interneto puslapyje (www.luminor.lt).

Jei Dalyvis pereina į Bendrovės Pensijų fondą iš kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo pervedamų Dalyvio piniginių lėšų atskaitymai neišskaičiuojami.

Dalyvio perėjimo į kitą Bendrovės ar kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą išlaidas sudaro tik Bendrovės patiriamos pensijų sąskaitos uždarymo bei lėšų pervedimo išlaidos, jos sudaro iki 0,05 procento Dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų ir yra atskaitomos nuo Dalyviui pervedamų piniginių lėšų sumos. Išskyrus numatytą išimtį: dalyvis turi teisę vieną kartą per kalendorinius metus pereiti į kitą Bendrovės pensijų fondą nemokamai, t.y. neišskaičiuojant jokių atskaitymų.

Valiutos keitimo sąnaudos, atsiradusios dėl pareigos valiutų sąnaudas buhalterinėje apskaitoje pripažinti remiantis LR buhalterinės apskaitos įstatymu, taip pat dengiamos iš Pensijų turto.

Bendrovė iš Pensijų turto nedengia jokių kitų išlaidų bei neišskaičiuoja jokių kitų atskaitymų, išskyrus aukščiau aprašytus atvejus.

Išskaičiuoti atskaitymai tampa Bendrovės nuosavybe.

Investicijų įvertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas

Fondo turto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Fondo turto vertė nustatoma taip:

1. Fondo investicijų tikroji vertė skaičiuojama pagal Lietuvos Banko (toliau – LB) patvirtintą Grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką bei Luminor investicijų valdymas UAB grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką (toliau – Metodika);
2. Aktyvai denominuoti užsienio valiuta perskaičiuojami į eurus pagal LR buhalterinės apskaitos įstatyme ir Apskaitos politikoje nustatytą tvarką;
3. Vertybiniai popieriai pripažįstami grynųjų aktyvų ataskaitoje ir jų pripažinimas nutraukiamas taikant atsiskaitymo datos apskaitą.

Grynųjų aktyvų vertės (GAV) skaičiavimo metodika

Pensijų fondo vieneto vertė apskaičiuojama Pensijų fondo grynųjų aktyvų vertę, apskaičiuotą pagal Metodiką, padalinus iš Pensijų fondo vienetų skaičiaus. Pradinė Pensijų fondo vieneto vertė – 1,0000 EUR. Praėjusios darbo dienos apskaičiuota Pensijų fondo vieneto vertė iki kitos darbo dienos 12.00 val. paskelbiama tinklalapyje www.luminor.lt

Apskaičiuojant grynųjų aktyvų vertę vadovaujamasi tokiais principais:

1. Terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę;
  2. Gryniesi pinigai ir lėšos kredito įstaigose vertinami pagal nominalią vertę;
  3. Skolos vertybinių popierių, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose arba daugiašalėse prekybos sistemose tikroji vertė nustatoma pagal viešai paskelbtą vertinimo dieną informacinės duomenų bazės Bloomberg (BGN) (Bloomberg Generic Pricing) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina nėra skelbiama, skolos vertybiniai popieriai vertinami pagal Metodikoje nustatytą tvarką;
  4. Nuosavybės vertybiniai popieriai vertinami pagal Metodikoje nurodytos prioritetinės biržos Vertinimo dienos paskelbtą uždarymo kainą;
  5. Kolektyvinio investavimo subjektų (investicinių fondų) vienetai, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose arba daugiašalėse prekybos sistemose vertinami pagal paskutinę informacinės duomenų bazės Bloomberg viešai paskelbtą uždarymo kainą;
  6. Apskaičiuojant grynųjų aktyvų vertę priemonės (įskaitant ir išvestines finansines), kuriomis reguliuojamose rinkose neprekiuojama, vertinamos remiantis Metodika.
- Įsipareigojimai skaičiuojami pagal Verslo apskaitos standartus.

Valdymo įmonės atskaitymai iš Pensijų fondo turto turi būti vertinami kaupimo principu, t.y. kiekvieną kalendorinę dieną.

Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės

Į Fondo sąskaitą pervestos dalyviui priklausančios piniginės lėšos (pensijų įmokos, iš kito Bendrovės pensijų fondo ar kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo pervestos dalyvio lėšos) konvertuojamos į apskaitos vienetus. Dalyvio dalis pensijų fondo turte nustatoma pagal dalyvio sąskaitoje įrašytų apskaitos vienetų skaičių.

Už pervestas lėšas dalyviui apskaičiuojamų apskaitos vienetų skaičius nustatomas pagal formulę:

$$PVS = \frac{PPL}{PVV}$$

PVS – Pensijų fondo vienetų skaičius;

PPL – į Pensijų fondo sąskaitą Dalyvio naudai pervestos piniginės lėšos;

PVV – Pensijų fondo vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama Taisyklių ir teisės aktų nustatyta tvarka.

Apskaitos vienetų skaičius apvalinamas pagal matematines taisykles iki 4 skaičių po kablelio.

Apskaitos vienetai į pinigines lėšas konvertuojami piniginių lėšų pervedimo dienos apskaitos vieneto verte. Pervedamų piniginių lėšų suma apskaičiuojama pagal formulę:

$$PPLS = (PVS * PVV) - PA$$

PPLS – pervedamų piniginių lėšų suma;

PVS – apskaitos vienetų skaičius;

PVV – apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama nustatyta tvarka;

PA – Taisyklių nustatyti atskaitymai.

Pensijų sąskaitą tvarko Bendrovė elektroniniu būdu, užtikrindama Pensijų sąskaitoje esančios informacijos apsaugą ir konfidencialumą.

Pervestos į Pensijų fondo sąskaitą Dalyviui priklausančios lėšos į Apskaitos vienetus konvertuojamos pinigų į Pensijų sąskaitą užskaitymo dienos Apskaitos vieneto verte, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po piniginių lėšų gavimo.

Bendrovė uždaro Dalyvio Pensijų sąskaitą pasibaigus Dalyvio dalyvavimui Pensijų fonde ir išmokėjus sukauptas lėšas Fondo taisyklių nustatyta tvarka.

AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1. Grynųjų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2018 12 31)	Prieš metus (2017 12 31)	Prieš dvejus metus (2016 12 31)
Grynųjų aktyvų vertė	5 017 334	561 022	-
Apskaitos vieneto vertė	0,9655	1,0538	-
Apskaitos vienetų skaičius	5 196 663	532 397	-

2. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

	Ataskaitinis laikotarpis 2018 m.		Ataskaitinis laikotarpis 2017 m.	
	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetų)	4 748 681	4 908 449	546 131	554 122
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	84 415	86 043	13 734	13 517
Skirtumas	4 664 266	4 822 407	532 397	540 604

3. Investicijų portfelio struktūra

2018 m. gruodžio 31 d.

Kodas	Emitento (KIS, kredito įstaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra nominali vertė, EUR	Bendra įsigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Palūkanų norma, %	Rinka (šaltinis), pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	KIS tipas	Išpirkimo / konvertavimo data / terminas	Dalis GA, %
2	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai													
2.2	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar įj atitinkanti prekybos sąrašą													
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000630030	EUR	200		20 000	20 000	20 001	- 0,02			2019.06.01	0,40
3	Iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:													
3	Kolektyvinio investavimo subjektai													
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai													
-	Candriam MK-IC	LU	LU1434524259	EUR	186	Candriam Luxembourg		353 439	297 636		www.candriam.com	KIS 3		5,93
-	Candriam SRI-Equity World	LU	LU1434527781	EUR	603	Candriam Luxembourg		222 365	207 564		www.candriam.com	KIS 3		4,14
-	Hermes Global Equity Fund	IE	IE00B3FPH103	EUR	131 358	Hermes Investment Management Ltd		387 123	355 534		https://www.hermes-investment.com/row/	KIS 3		7,09
-	ING (L) - Invest Sustainable Equit Fund	LU	LU0191250769	EUR	199	ING Investment Management		68 246	65 119		www.ingim.com	KIS 3		1,30
-	iShares Core MSCI World UCITS ETF (acc)	IE	IE00B4L5Y983	EUR	10 423	BlackRock Advisors (UK) Limited		463 465	449 221		www.ishares.co.uk	KIS 3		8,95
-	MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU	LU0914729453	EUR	21	Mirova Funds		344 899	332 470		www.mirova.com	KIS 3		6,63
-	NATIXIS HAR ASSC USEQ-FIAUSD Fund	LU	LU0130102931	USD	353	Natixis Global Asset Management		96 516	81 970		http://ga.natixis.com/global	KIS 3		1,63
-	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU	LU0602539271	EUR	2 227	Nordea Investment Funds SA		257 030	228 050		www.nordea.lu	KIS 3		4,55
-	Nordea-1 Global Portfolio Fund BP EUR	LU	LU0476541221	EUR	4 885	Nordea Investment Funds SA		107 106	105 816		www.nordea.lu	KIS 3		2,11
-	OSSIAM SHILLER BRLY CAPE EUR	LU	LU1079841273	EUR	175	OSSIAM Luxembourg		103 812	91 788		www.ossiam.com	KIS 3		1,83
-	Pioneer Fds European Eq Value I EUR ND	LU	LU0313648254	EUR	23	Pioneer Asset Management		44 870	38 441		www.pioneerinvestments.com	KIS 3		0,77
-	RBC funds (lux) - Global Equity Focus Fund	LU	LU1096671539	USD	1 857	RBC Global Asset Management Inc.		244 136	216 287		global.rbcgamlux.com	KIS 3		4,31

Pensijų fondas Luminor pensija 4
2018 m. metinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

-	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU	LU0209325462	EUR	1 143	Robeco Institutional Asset Mgmt BV		401 647	352 021	www.robeco.com	KIS 3	7,02
-	SCHRODER INT-GL EM M OP-A-A	LU	LU0279459969	EUR	24 616	Schroder Investment Management S.A.		494 706	437 939	www.schroders.lu	KIS 3	8,73
-	STEWART WORLDW SUST-BEA	GB	GB00B7D5XN45	EUR	250 179	First State Investments UK Ltd		459 334	463 081	www.firststate.co.uk	KIS 3	9,23
-	Triodos Sustainable Equity Fund	LU	LU0309381191	EUR	11 545	Triodos Investment Management B.V.		457 038	457 300	www.triodos.nl	KIS 3	9,11
-	UBS Equity fund - Global Sustainable	LU	LU0401295539	USD	1 609	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A.		323 904	279 838	www.ubs.com/funds	KIS 3	5,58
7	Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektų:				441 403			4 829 636	4 460 075			88,89
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					28 684	0,00		0,57
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					512 652	0,00		10,22
9	Iš viso pinigų:								541 337			10,79
	Iš viso:								5 021 413			100

2017 m. gruodžio 31 d.

Kodas	Emitento (KIS, kredito įstaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Palūkanų norma, %	Rinka (šaltinis), pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	KIS tipas	Dalis GA, %
3	Kolektyvinio investavimo subjektai											
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai											
-	Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU	LU1434524259	EUR	25	Candriam Luxembourg	44 667	49 027		www.candriam.com	KIS 3	8.74
-	Candriam SRI-Equity World	LU	LU1434527781	EUR	124	Candriam Luxembourg	45 361	45 921		www.candriam.com	KIS 3	8.19
-	EWART WORLDW SUST-BEA	GB	GB00B7D5XN45	EUR	22 882	First State Investments UK Ltd	41 950	42 592		www.firststate.co.uk	KIS 3	7.59
-	ING (L) - Invest Sustainable Equit Fund	LU	LU0191250769	EUR	138	ING Investment Management	46 931	48 234		www.ingim.com	KIS 3	8.60
-	MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU	LU0914729453	EUR	3	Mirova Funds	47 702	50 396		www.mirova.com	KIS 3	8.98
-	NATIXIS HAR ASSC USEQ-FIAUSD Fund	LU	LU0130102931	USD	177	Natixis Global Asset Management	44 453	46 129		http://ga.natixis.com/global	KIS 3	8.22
-	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU	LU0602539271	EUR	269	Nordea Investment Funds SA	31 000	33 342		www.nordea.lu	KIS 3	5.94
-	Nordea-1 Global Portfolio Fund BP EUR	LU	LU0476541221	EUR	2 087	Nordea Investment Funds SA	42 106	45 439		www.nordea.lu	KIS 3	8.10
-	Pioneer Fds European Eq Value I EUR ND	LU	LU0313648254	EUR	14	Pioneer Asset Management	28 000	28 201		www.pioneerinvestments.com	KIS 3	5.03
-	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU	LU0209325462	EUR	85	Robeco Institutional Asset Mgmt BV	28 979	30 835		www.robeco.com	KIS 3	5.50
-	SCHRODER INT-GL EM M OP-A-A	LU	LU0279459969	EUR	2 270	Schroder Investment Management S.A.	43 900	45 949		www.schroders.lu	KIS 3	8.19
-	Triodos Sustainable Equity Fund	LU	LU0309381191	EUR	1 185	Triodos Investment Management B.V.	46 955	48 174		www.triodos.nl	KIS 3	8.59
Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektų:							492 004	514 239				91.66
7	Pinigai											
-	Luminor Bank AB	LT		EUR				10 425	0.00			1.86
-	Luminor Bank AB	LT		EUR				36 763	0.00			6.55
Iš viso pinigų:								47 188				8.41
9	Iš viso:											
								561 427				100

*KIS 1 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į ne nuosavybės vertybinius popierius;

KIS 2 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta mišrus (subalansuotas) investavimas;

KIS 3 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į nuosavybės vertybinius popierius;

KIS 4 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į pinigų rinkos priemones;

KIS 5 – visų kitų rūšių KIS (alternatyvaus investavimo, privataus kapitalo, nekilnojamojo turto, žaliavų ir kt.).

3. Investicijų portfelio struktūra (tęsinys)

Remiantis LB patvirtinta Grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodika bei Luminor investicijų valdymas UAB grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo tvarka:

Vertybiniai popieriai bei kolektyvinio investavimo subjektai vertinami iki kitos dienos 10 val. skelbiamomis kainomis, paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną susidarę skirtumas dėl žemiau pateikiamų KIS pervertinimų, nes GAV skaičiavimo datai (2018 m. sausio 2 d. 10 val.) nebuvo atnaujintos minėtų KIS vertės 2018 m. gruodžio 31 dienai:

KIS pavadinimas	ISIN	Valiuta	Vieneto vertė EUR		Vieneto vertės skirtumas
			2018 12 31	2018 12 28	
Candriam SRI-Equity World	LU1434527781	EUR	346.78	344.30	2.48
Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU1434524259	EUR	1 605.19	1 597.70	7.49
MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU0914729453	EUR	15 732.76	15 626.23	106.53
NATIXIS HAR ASSC USEQF-IAUSD FUND	LU0130102931	USD	268.15	266.1	2.05

Perskaičius fondo turtą 2018 gruodžio 31 d. kainomis turtas ir gryniesi aktyvai būtų didesni 5 880 eurais.

Investicijų portfelis atitinka pensijų fondo taisyklėse numatytą investavimo strategiją: ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Vyriausybės ne nuosavybės vertybiniai popieriai -0.4 proc., pinigai- 10.79 proc. ir investicijos į kolektyvinio investavimo subjektą, investuojančių į akcijų rinkas, vienetus sudarė 88.89 proc. visų pensijų fondo grynųjų aktyvų vertės.

4. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose (%)	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje (%)
Pagal valiutas:				
EUR	4 443 318	88,56	515 298	91.85
USD	578 095	11,52	46 129	8.22
Iš viso	5 021 413	100	561 427	100
Pagal geografinę zoną:				
Europos ekonominės erdvės valstybės (Islandija, Norvegija, Lichtenšteinas)	-	-	-	-
Kitos Europos Sąjungos valstybės	4 460 075	88,89	514 239	91.66
Japonija	-	-	-	-
Lietuva	561 338	11,19	47 188	8.41
Kitos šalys	-	-	-	-
Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada	-	-	-	-
Iš viso	5 021 413	100	561 427	100
Pagal investavimo objektus:				
Akcijų kolektyvinio investavimo subjektai (akcijų fondai)	4 460 075	88,89	514 239	91.66
Vyriausybės ne nuosavybės vertybiniai popieriai	20 001	0,40	-	-
Pinigai ir terminuoti indėliai	541 337	10,79	47 188	8.41
Iš viso	5 021 413	100	561 427	100

Pagal kitus kriterijus Fondo investicijos neskirstomos.

5. Investicijų vertės pokytis

2018 metai

Pokytis	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Išigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Grynujų aktyvų ataskaitos straipsniai	-	-	-	-	-	-
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Pinigų rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai	-	20 000	-	1	-	20 001
Vyriausbių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	-	20 000	-	1	-	20 001
Kiti skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	514 239	4 310 321	17 450	13 468	360 503	4 460 075
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	514 239	4 330 321	17 450	13 469	360 503	4 480 076

2017 metai

Pokytis	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Išigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Grynujų aktyvų ataskaitos straipsniai	-	-	-	-	-	-
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Pinigų rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Vyriausbių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kiti skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	-	492 276	-	29 263	7 300	514 239
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	-	492 276	-	29 263	7 300	514 239

6. Atskaitymai iš Pensijų fondo turto

Atskaitymai	Fondo taisyklėse nustatyti maksimalūs dydžiai	Faktiškai taikomi atskaitymų dydžiai	Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma	Per praėjusį ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma
Nuo turto vertės	1%	1%	19 185	1 602
Už keitimą:			28	7
<i>fondo keitimas toje pačioje bendrovėje daugiau kaip kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	-	7
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	28	-
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas daugiau kaip kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	-	-
Iš viso			19 213	1 609
BAR *			1,00%	0,54%
Sąlyginis BIK ir (arba) tikėtinas sąlyginis BIK **			1,86%	1,43%
PAR (portfolio apyvartumo rodiklis)***			33,86%	-25,50%

*Bendras atskaitymų rodiklis (BAR) apskaičiuojamas bendrąsias veiklos išlaidas, kurias sudaro atskaitymai nuo pensijų turto, dalijant iš vidutinės atitinkamo laikotarpio grynujų aktyvų vertės.

**Kai daugiau kaip 10 proc. grynujų aktyvų investuota į kitus kolektyvinio investavimo subjektus, apskaičiuojamas sąlyginis BIK ir (arba) tikėtinas sąlyginis BIK, atitinkantis tokią investicijų dalį.

***Portfolio apyvartumo rodiklis – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Fondai, kurių PAR aukštas, patiria didesnes sandorių sudarymo išlaidas.

Priskaičiuota atskaitymų suma už pensijų fondo keitimą toje pačioje bendrovėje, daugiau kaip kartą per metus, ar pensijų kaupimo bendrovės keitimo atskaitymas nepatenka į pensijų fondo sąnaudas.

Papildoma informacija (neauditauta)

Eil. nr.	Pavadinimas	ISIN kodas	KIS vidutinis metinis turtas	KIS dalis vidutinėje metinėje GAV, %	Fondo į kurį investuota BIK, %	BIK dalis tenkanti fondui, %
1	STEWART WORLDW SUST-BEA	GB00B7D5XN45	134 866	7.06%	0.86%	0.06%
2	Hermes Global Equity Fund	IE00B3FPH103	129 504	6.78%	0.70%	0.05%
3	iShares Core MSCI World UCITS ETF (acc)	IE00B4L5Y983	153 042	8.01%	0.20%	0.02%
4	NATIXIS HAR ASSC USEQF-IAUSD FUND	LU0130102931	73 754	3.86%	1.20%	0.05%
5	NN (L) Global Sustainable Equity	LU0191250769	69 435	3.63%	0.94%	0.03%
6	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU0209325462	124 332	6.51%	0.94%	0.06%
7	SCHRODER INT-GL EM M OP-A-A	LU0279459969	176 696	9.25%	1.34%	0.12%
8	Triodos Sustainable Equity Fund	LU0309381191	131 760	6.90%	2.25%	0.16%
9	Amundi F.II-European Eq.Value Fund	LU0313648254	44 169	2.31%	1.20%	0.03%
10	UBS Equity fund - Global Sustainable	LU0401295539	75 266	3.94%	0.75%	0.03%
11	Nordea-1 Global Portfolio BP EUR	LU0476541221	83 391	4.37%	1.02%	0.04%
12	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU0602539271	48 070	2.52%	1.05%	0.03%
13	MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU0914729453	143 936	7.54%	0.70%	0.05%
14	OSSIAM SHILLER BRLY CAPE EUR	LU1079841273	34 004	1.78%	0.65%	0.01%
15	RBC funds (lux) - Global Equity Focus Fund	LU1096671539	101 932	5.34%	0.85%	0.05%
16	Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU1434524259	150 829	7.90%	0.65%	0.05%
17	Candriam SRI-Equity World	LU1434527781	69 761	3.65%	0.65%	0.02%
	Viso:					0.86%
	Vidutinė metinė fondo GAV			1 910 182		
	BAR					1.00%
	Sąlyginis BIK					1.86%

BIK - bendras išlaidų koeficientas apskaičiuojamas bendrąsias veiklos išlaidas, patirtas (priskaičiuotas) per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį, dalijant iš vidutinės to laikotarpio grynujų aktyvų vertės.

GAV - vidutinė kolektyvinio investavimo subjekto ar pensijų fondo laikotarpio grynujų aktyvų vertė.

KIS- kolektyvinio investavimo subjektas.

7. Mokėjimai tarpininkams

Per ataskaitinį laikotarpį (2018 m. birželio 6 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d.) Bendrovė savo lėšomis sumokėjo 2 399 eurų depozitoriumo mokesčio ir 1 026 eurus už tarpininkavimo paslaugas vertybinių popierių sandoriuose Luminor Bank AB Investicinės bankininkystės departamento Kapitalo rinkų skyriui.

Per ataskaitinį laikotarpį (2017 m. birželio 6 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.) Bendrovė savo lėšomis sumokėjo 213 eurų depozitoriumo mokesčio ir 236 eurus už tarpininkavimo paslaugas vertybinių popierių sandoriuose Luminor Bank AB Investicinės bankininkystės departamento Kapitalo rinkų skyriui.

8. Investicijų grąža ir investicijų grąžos lyginamoji informacija

Pensijų fondo lyginamąjį indeksą sudaro:

Akcijų dalies lyginamąjį indeksą sudaro MSCI indeksų krepšelis:

70% Pasaulio akcijos (MSCI world index)

30% Besivystančių rinkų (MSCI Emerging markets)

Fondo lyginamąjį indeksą sudarantys indeksai ir jų svoriai parinkti pagal taisyklėse nustatytas Fondo investavimo strategijas. Apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicijų portfelio metinės investicijų grąžos (bendrosios ir grynosios) ir lyginamojo indekso, pokytis palyginti su keliais praėjusiais laikotarpiais.

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš 10 metų ⁹
Apskaitos vieneto vertės pokytis*	(8,38%)	5,38%	-	-
Lyginamojo indekso reikšmės pokytis ¹ (nuo 2018.06.06)	(5,84%)	4,44%	-	-
Metinė grynoji investicijų grąža ²	(8,33%)	-	-	-
Metinė bendroji investicijų grąža (pildoma papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondai) ³	-	-	-	-
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴	9,10%	-	-	-
Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴	12,23%	-	-	-
Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas ⁵	0,98	-	-	-
Indekso sekimo paklaida ⁶	2,43%	-	-	-
Alfa rodiklis ⁷	(3,14%)	-	-	-
Beta rodiklis ⁸	0,92	-	-	-

* Apskaičiuojant apskaitos vieneto vertės pokytį, neatsižvelgiama į atskaitymus nuo įmokų.

1. Lyginamasis indeksas – statistinis rodiklis, kuris susideda iš vieno arba kelių visuotiniai pripažintų ir plačiai naudojamų nepriklausomų asmenų sudarytų finansinių priemonių indeksų, atspindinčių tam tikrų rinkų ar jų dalių pokyčius;

2. grynoji investicijų grąža – papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į prekybos ir valdymo išlaidas;

3. bendroji investicijų grąža – pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama tik į prekybos išlaidas;

4. standartinis nuokrypis (angl. *standard deviation*) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai arba lyginamojo indekso reikšmės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;

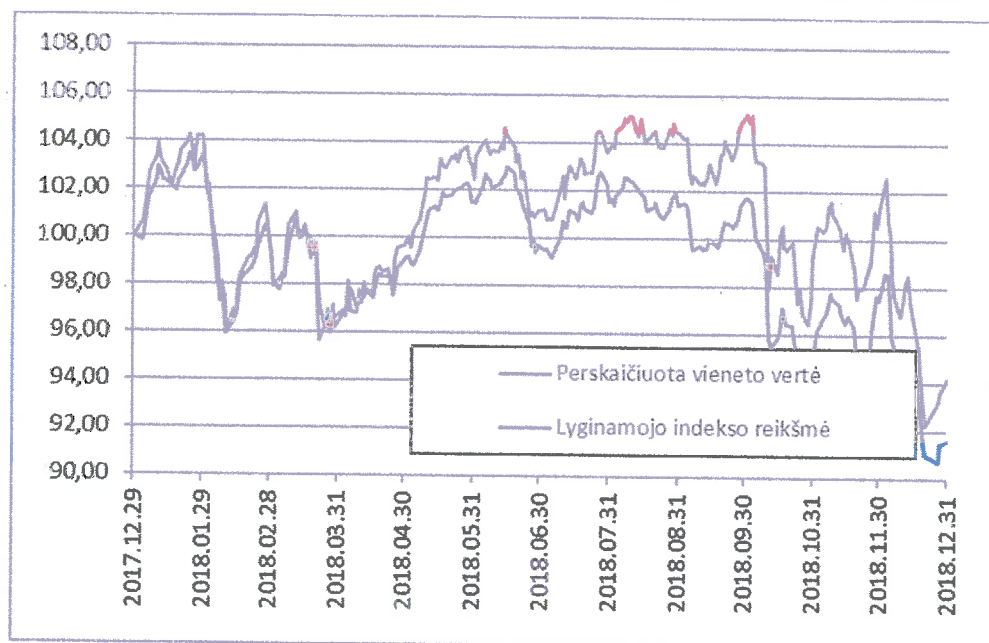
5. koreliacijos koeficientas – rodiklis, kuris parodo vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmių statistinę priklausomybę;

6. indekso sekimo paklaida (angl. *tracking error*) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso pokyčių skirtumų standartinį nuokrypį;

7. alfa – rodiklis, kuris parodo skirtumą tarp pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso pokyčio, esant palyginamam rizikos lygiui;

8. beta – rodiklis, kuris parodo, kiek pasikeičia pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertė pasikeitus lyginamojo indekso reikšmei;

9. fondas veikia 1 metus ir 6 mėnesius.

Vidutinė investicijų grąža, vidutinis subjekto vieneto (akcijos) vertės pokytis ir jo standartinio nuokrypio rodiklis, taip pat vidutinis lyginamojo indekso pokytis per kelis praėjusius laikotarpius.

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	(%) Nuo veiklos pradžios ⁴
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis	-	-	-	(2,23%)
Vidutinis pensijų fondo lyginamojo indekso reikšmės pokytis (nuo 2018.06.06)	-	-	-	(1,07%)
Vidutinė grynoji investicijų grąža ¹	-	-	-	(2,12%)
Vidutinė bendroji investicijų grąža (pildoma papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondui) ²	-	-	-	-
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ³	-	-	-	5,77%

1. grynoji investicijų grąža – papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į prekybos ir valdymo išlaidas;

2. bendroji investicijų grąža – pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama tik į prekybos išlaidas;

3. vieneto vertės pokyčių standartinis nuokrypis – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;

4. fondas veikia 1 metus ir 6 mėnesius.

9. Gautos ir išmokėtos lėšos

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendra gautų lėšų suma		4 908 449	554 122
Periodinės įmokos į pensijų fondą	iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	249 198	18 937
	Papildomos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos	179 192	13 160
	papildomos iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokamos pensijų įmokos	156 327	8 762
	papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo dalyvio asmeninės įmokos	-	-
	darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-	-
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		-	-
Iš garantijų rezervo gautos lėšos		-	-
Iš kitų pensijų fondų gautos lėšos	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	2 763 202	219 638
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	1 560 531	293 625
Kitos gautos lėšos (kitos įmokos), iš viso		-	-

9. Gautos ir išmokėtos lėšos (tęsinys)

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendra išmokėtų lėšų suma		86 043	13 517
Pensijų išmokos	vienkartinės išmokos dalyviams	4 790	-
	periodinės išmokos dalyviams	-	-
	išmokos anuiteto įsigijimui	-	-
Į kitus pensijų fondus pervestos lėšos	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	16 866	13 517
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	64 387	-
Išstojusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų atveju)		-	-
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		-	-
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (kitos įmokos) šaltinį ir išmokėtų lėšų sumą, iš viso		-	-

10. Pobalansiniai įvykiai

Vadovaujantis 2018 06 28 Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1360 2 straipsnio 8 dalimi, iki turto išsaugojimo pensijų fondo ir tikslinės grupės pensijų fondų įsteigimo veikę pensijų fondai likviduojami ne vėliau kaip 2019 m. birželio 30 d.

Likviduojamų pensijų fondų dalyviai su jiems priklausančiu turto 2019 m. balandžio 12 d. buvo perkelti į jų gimimo metus atitinkantį tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondą arba pensijų turto išsaugojimo fondą nedarant jokių atskaitymų iš pensijų turto.

Lietuvos bankui priėmus sprendimą panaikinti naikinamų pensijų fondo taisykles, pensijų fondai bus laikomi panaikintais.

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

24 Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje		451	-
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	2	1
	dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-	-
	kiti dalyviai	3 635	450
	Iš viso	3 637	451
Dalyvių skaičiaus pokytis		3 186	451

25. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendras prisijungusių dalyvių skaičius		3 253	456
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą		1 087	248
Iš kitų pensijų fondų atėję dalyviai	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės*	1 346	59
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	820	149

26. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius		67	5
I kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	5	1
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	50	-
Baigusių dalyvavimą dalyvių skaičius	išstojusių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-	-
	sulaukusių nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusių teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	1	-
	dalyvių, pasinaudojusių Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	11	4
	mirusių dalyvių	-	-

27. Pensijų fondo dalyvių struktūra pagal amžių ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

		Dalyviai pagal amžių				
		iki 30	nuo 30 iki 45	nuo 45 iki 60	nuo 60	iš viso
Dalyvių skaičius	iš viso	1 828	1 732	73	4	3 637
	vyrai	935	956	41	2	1 934
	moterys	893	776	32	2	1 703
Dalyvių dalis, %	iš viso	50%	48%	2%	0%	100%
	vyrai	26%	26%	1%	0%	53%
	moterys	25%	21%	1%	0%	47%

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

28. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos lėšos

9 pastaba

29. Išmokėtos lėšos

9 pastaba

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

30. Jei pensijų fondo taisyklėse yra įsipareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą, nurodomas garantuojamo pajamingumo dydis ir kita svarbi informacija

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

31. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Pensijų fondo reikmėms nebuvo skolintasi.

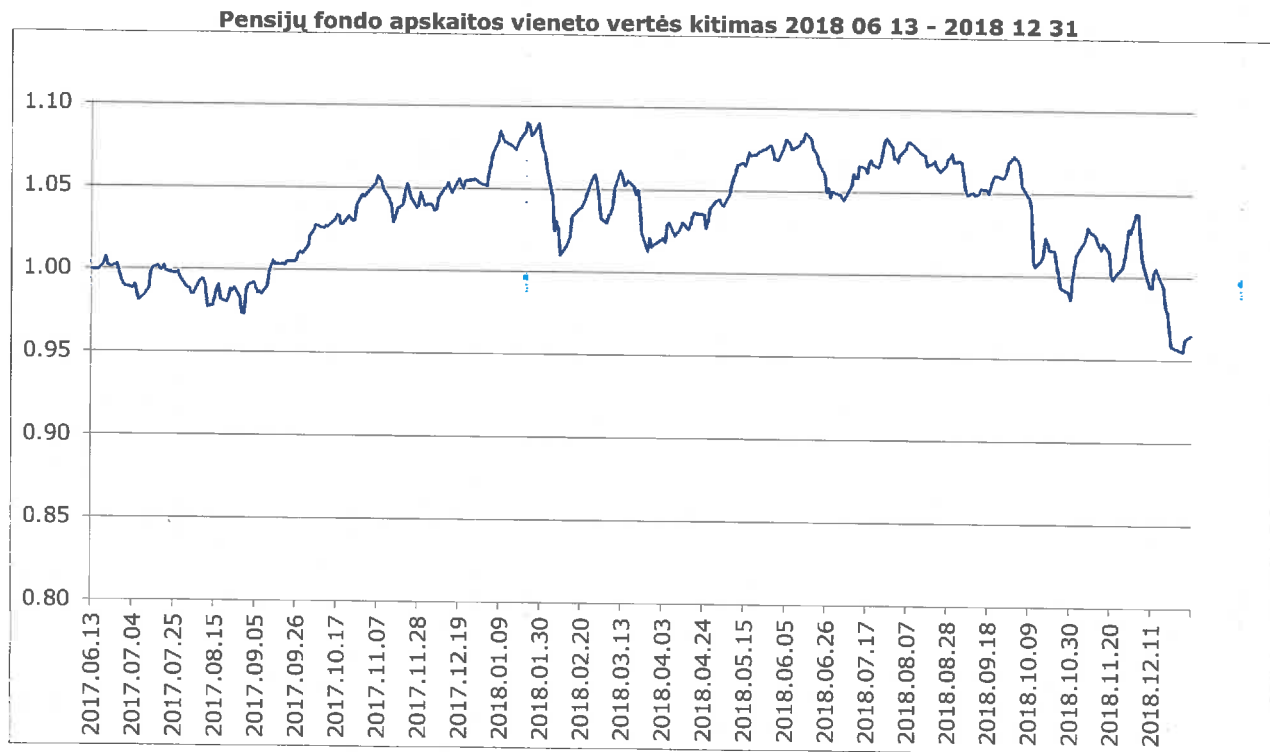
XI. KITA INFORMACIJA

32. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus

2018 metais daugiausiai įtakos obligacijų rinkoms darė permaininga ekonominė padėtis pasaulyje, politinė aplinka ir centrinių bankų veiksmai. Pirmoje metų pusėje ekonomikos augimui euro zonoje pasiekus sparčiausią tempą per pastarąjį dešimtmetį, atsirado lūkesčių dėl didesnės infliacijos ir palūkanų, dėl to obligacijų pajamingumai šovė į viršų. Visgi metų eigoje neapibrėžtumas dėl tarptautinės prekybos sąlygų ir politinės įtampos skatino kreipti investicijas iš rizikingo į saugų turtą, tad fiksuoto pajamingumo instrumentai sulaukė daugiau dėmesio, ypač antroje metų pusėje. Europoje įtampas kurstė nesutarimai dėl Italijos biudžeto su Briuseliu, išsikvėpimo ženklus rodyti pradėjęs pramonės augimas Vokietijoje, neramumai Prancūzijoje, nežinomybė dėl Brexit. ECB, kaip ir tikėtasi, nusprendė nutraukti obligacijų supirkimo programą gruodį, sumažino euro zonos ūkio raidos prognozes, o naftos kainų kritimui išsklaidžius infliacijos lūkesčius pažadėjo nekelti palūkanų „tiek, tiek prireiks“. Rinkoje nesitikima, kad jos galėtų būti didinamos 2019 metais. Dėl minėtų veiksnių saugiomis taupymo priemonėmis laikomų vyriausybinių ir aukšto reitingo įmonių obligacijų palūkanos Europoje grįžo į itin žemą tašką, o jų grąža pernai buvo artima nuliui.

2018 metais akcijų rinkas neigiamai veikė sumažėję ekonomikos augimo tempai, įtampa dėl prekybos sąlygų tarp JAV ir Kinijos bei nerimas, kad griežtesnės finansinės ir prekybos sąlygos neigiamai paveiks įmonių rezultatus. Metų pradžioje teigiamas nuotakas rinkose skatino sparčiausią tempą per pastarąjį dešimtmetį pasiekęs ūkio augimas JAV ir Europoje ir geri įmonių veiklos rezultatai. Tačiau netrukus ėmė ryškėti didesni svyravimai, JAV prezidentui D. Trumpui nusprendus taikyti maito tarifus Kinijos prekėms, ir baiminantis dėl tarptautinės prekybos sąlygų ateityje. FED keturis kartus padidino bazines palūkanas JAV ir tęsė likvidžių lėšų mažinimą rinkoje, tačiau metų pabaigoje sušvelnino prognozes dėl tolesnio jų didinimo, o rinkoje tikimybė, kad palūkanos kils 2019 metais, vertinama skeptiškai. Tai skatino vietinių valiutų kursų nuosmukį JAV dolerio atžvilgiu ir neigiamai veikė akcijų kainas besivystančiose šalyse, prisidėjo ir naftos kainų nuosmukis. Pasaulio akcijų indeksas *MSCI World EUR* pernai smuko 4,1 proc., o besivystančių šalių akcijų indeksas *MSCI EM EUR* – 10,3 procentų. Atkreiptinas dėmesys, kad po korekcijos akcijų kainos tapo gerokai patrauklesnės, centriniai bankai ketina kurį laiką nebegrįžtinti pinigų politikos, recesijos tikimybė yra nuosaiki, o įmonių rezultatų perspektyvos išlieka gana geros, tad tai turėtų paremti akcijų perspektyvas 2019 metais.

Pateikiame pensijų fondo apskaitos vieneto vertės kitimą nuo fondo įsteigimo iki 2018 m. gruodžio 31 d.

XII. ATSAKINGI ASMENYS

33. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą
Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamosi.

34. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai)

XII. ATSAKINGI ASMENYS (TĖSINYS)

35. Bendrovės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui. Žemiau pasirašę atsakingi asmenys patvirtina, kad ataskaitoje pateikta informacija atitinka tikrovę ir kad nėra nutylėtų faktų, galinčių turėti esminės įtakos pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Generalinis direktorius

(parašas)

Šarūnas Ruzgys

Vyriausioji finansininkė

(parašas)

Dalia Markūnienė

36. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją

36.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas (nurodyti vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus)

Generalinis direktorius

Šarūnas Ruzgys

Tel: (8-5) 2393 444

Sarunas.Ruzgys@luminorgroup.lt

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

Tel: (8-5) 2393 444

Dalia.Markuniene@luminorgroup.lt

36.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodyti konsultantų vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus

Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamosi.